

ni suradnik Instituta društvenih znanosti *Ivo Pilar*, Područni centar Pula, *Milanović i istarski NOP (1941. - 1945.)*; izv. prof. dr. sc. Miroslav AKMADŽA, Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Slavonski Brod, *Božo Milanović i komunističke vlasti*; dr. sc. Stipan TROGRLIĆ, *B. Milanović – ravnatelj pazinskog sjemeništa i sjemenišne gimnazije (1947.-1968.)*.

Nakon skupa u Pazinskome kolegiju otvorena je izložba o Boži Milanoviću, nakon čega je organizirano polaganje cvijeća na njegov grob te otkrivanje njegova brončanoga poprsja u Spomen parku njegove rodne Kringe. Potom, u župnoj crkvi u Kringi održana je svečana misa zadušnica koju je predvodio porečki i pulski biskup Ivan Milovan, a nakon mise prikazan je dokumentarni film o mons. Milanoviću.

Maja POLIĆ, prof.

Mirogoj, Panteon hrvatske povijesti, Zagreb, 2010.

Turistička zajednica grada Zagreba 2010. god. tiskala je turističku brošuru *Mirogoj*, kao prvu publikaciju koja cjelovito i sustavno predstavlja najpoznatije zagrebačko groblje te njegovu bogatu kulturnu i povijesnu baštinu. Brošura je objavljena na hrvatskome i engleskom jeziku, i to u nakladi od trideset tisuća primjeraka.

Centralno zagrebačko groblje – Mirogoj – smješteno je na obroncima Medvednice te se smatra jednim od najljepših groblja u Europi. Zbog velikog broja znamenitih osoba koje su ondje sahranjene, ono se naziva i hrvatskim Panteonom. Na prostoru

Mirogoja sredinom XIX. st. nalazio se ljetnikovac jednoga od najznačajnijih preporoditelja i čelnika hrvatskoga narodnog preporoda – Ljudevita Gaja. Nakon njegove smrti početkom 70-ih godina XIX. st. gradske vlasti otkupile su cijelo imanje te je ondje napravljeno groblje. Prema obećanju, gradska općina nije dirala Gajev perivoj, a na groblju su uza sve putove zasadeni drvoredi lipa, javora, smreka, divljeg kestena i drugih stabala. Groblje je bilo predano na uporabu 1. studenog 1876. godine. Službeno je otvoreno 6. studenoga 1876. godine. Oblik samoga groblja dizajnirao je arhitekt Hermann Bollé, upotrijebivši pri tome monumentalnu kompoziciju arkada, paviljona i kupola, isprepletenu bogatom vegetacijom.

Groblje je bilo razdijeljeno po vjerama i na razrede (prvi, drugi i treći), a to je bilo potvrđeno i *Statutom skupnoga groblja* u kojemu se ovo groblje označuje kao opće i skupno za pripadnike svih vjeroispovijesti. Ujedno se ističe da se svakoj od vjeroispovijesti dodjeljuje poseban prostor “*primjeren broju njezinih sljedbenika*”. Posebno je naglašeno da sljedbenici svih vjeroispovijesti glede groblja imaju jednaka prava i dužnosti. Uz Mirogoj je povezana još jedna novost. Naime, stara zagrebačka groblja bila su u vlasništvu crkava, dok je vlasnikom Mirogoja postala gradska općina.

Dana 15. listopada 1885. godine dovršena je gradnja arkade u koju su, uz prigodnu svečanost, pokopani posmrtni ostaci dr. Ljudevita Gaja, Stanka Vraza, Živka Vukasovića, Vjekoslava Babukića, Frana Kurelca, Vatroslava Lisinskog, Dragutina Seljana i dr. Dimitrija Demetra, a naknadno su ovdje još ukopani Franjo Žigrović,

Dragutin Rakovac, Ivan i Antun Mažuranić, Mirko Bogović, Pavao Štoos, grof Janko Drašković, Antun Mihanović, dr. Matija Smodek i drugi. Odluke o osobama koje će biti pokopane u arkadu preporoditelja donosilo je Gradsko poglavarstvo. Inače, **zbog nedostatka novca, gradnja arka da završena je** 1. studenog 1929. godine, dakle, punih pedeset i tri godine od ideje izgradnje.

Osim navedenih velikana, ondje su pokopani i slavni političari, primjerice, Franjo Rački, Matko Laginja, Gjuro Basariček, Ivan Grandža, Pavle i Stjepan Radić, Vladko Maček, zatim, pisci August Šenoa, Miroslav Krleža, sportaši – Krešimir Ćosić, Matija Ljubek, Dražen Petrović, redatelj, teatrolog i kazališni pedagog Branko Gavella, znanstvenici Dragutin Gorjanović Kramberger, te mnogi drugi. I sam arhitekt Hermann Bolle ondje je pokopan.

Mirogoj rese i spomenici nekih od naših uvažanih umjetnika, primjerice, Antuna Augustinčića, Ivana Meštrovića, Ede Murtića, Vanje Radauša, i dr.

Okosnicu brošure predstavljaju velikani hrvatske povijesti, koji su svoje posljednje počivalište pronašli na tome zagrebačkom groblju, pa se tako spominje čak osamdeset i devet poznatih hrvatski ličnosti, a tu su i spomenici, poput Spomenika palim hrvatskim vojnicima u Prvome svjetskom ratu, Zida boli itd.

Među onima koji su svoje posljednje počivalište našli na tome najpoznatijemu zagrebačkome groblju ima i pojedinaca koji su mjestom rođenja, boravka ili smrti vezani uz područje Zapadne Hrvatske, a koji su svoje mjesto našli na stranicama spomenute brošure. To su književnik, političar i

hrvatski ban Ivan Mažuranić (Novi Vinodolski, 11. 8. 1814.-Zagreb, 4. 8. 1890.), skladatelj i dirigent Ivan Zajc (Rijeka, 3. kolovoza 1832. - Zagreb, 16. prosinca 1914.), pjevač Ivo Robić (Garešnica, 28. siječnja 1923. - Rijeka, 9. ožujka 2000.), skladatelj i dirigent Lovro Matačić (Sušak, 14. veljače 1899. - Zagreb, 4. siječnja 1985.), književnik i političar Eugen Kumičić (Brseč, 11. siječnja 1850. - Zagreb, 13. svibnja 1904.), književnik Vjenceslav Novak (Senj, 11. rujna 1859. - Zagreb, 20. rujna 1905.), književnica Ivana Brlić Mažuranić (Ogulin, 18. travnja 1874. - Zagreb, 21. rujna 1938.), te dirigent Vjekoslav Šutej (Rijeka, 31. srpnja 1951. - Zagreb, 2. prosinca 2009.). No, neki, poput Matka Laginje, nisu spomenuti.

Knjižica *Mirogoj* sadržajem i formom obogaćuje postojeće promotivne materijale grada Zagreba te kvalitetno i suvremeno opisuje sve značajke ovog povijesnog, kulturnog i turističkog dragulja ne samo Zagreba, već i cijele Hrvatske.

Maja POLIĆ, prof.

Međunarodni simpozij o Marku Antunu De Dominisu,

Rab, 1.-3. listopada 2010. godine

Sudionike znanstvenoga skupa u Rabu okupila je 450. godišnjica rođenja Marka Antuna de Dominisa, Rabljanina, splitskoga nadbiskupa, senjskog biskupa, teologa, filozofa i fizičara, itd. U jubilarnoj godini valja dati i novi uvid u De Dominisov bogat i plodan život. Ističemo: UNESCO je 2010. proglasio Dominisovom godinom. Marko Antun De Dominis rođen je u Rabu na istoimenome otoku; bio je crkveni primas Dalmacije i Hrvatske od 1602. do